

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут архітектури, будівництва та енергетики

Кафедра архітектури та містобудування

ЗАТВЕРДЖУЮ

/ Директор інституту

архітектури, будівництва та енергетики

 Мазур М.П.

«31» 08 2018 р.

ТЕОРІЯ ТА КРИТИКА АРХІТЕКТУРИ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Другий (магістерський) рівень

(рівень вищої освіти)

галузь знань

19 Архітектура та будівництво

(шифр і назва)

спеціальність

191 Архітектура та містобудування

(шифр і назва)

спеціалізація*

(назва)

вид дисципліни

вибіркова
обов'язкова /вибіркова

Робоча програма дисципліни «Теорія та критика архітектури» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **магістр** за спеціальністю «191 Архітектура та містобудування».

Розробник:

к.арх., доцент кафедри
архітектури та містобудування

 Поліщук Л. К.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури та містобудування

Протокол від «31» 08 2018 року № 1.

Завідувач кафедри архітектури та містобудування

 Лукомська З. В.

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри архітектури та містобудування

 Лукомська З. В.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Теорія архітектурного формоутворення» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	5		5			
Кількість модулів	1		1			
Загальний обсяг часу, год	150		150			
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	72		72			
лекційні заняття	18		18			
семінарські заняття	-		-			
практичні заняття	36		36			
лабораторні заняття	-		-			
Самостійна робота, год, у т.ч.	96		96			
виконання курсового проекту (роботи)	22		22			
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-		-			
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	18		18			
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20		20			
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	26		26			
підготовка звітів з лабораторних робіт	-		-			
підготовка до екзамену	10		10			
Форма семестрового контролю	Екзамен		Екзамен			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Теорія та критика архітектури – навчальна дисципліна, яка у визначеній послідовності висвітлює концептуальні основи архітектурного формоутворення, основні підходи до архітектурного формоутворення, основи сучасної теорії архітектурного простору, а також пропонує методику послідовного її вивчення.

Метою вивчення дисципліни є допомога студентам в оволодінні закономірностями теорії архітектурного формоутворення та застосуванні отриманих знань в курсовому архітектурному формоутворенні.

Основним **завданням** курсу є ознайомлення студентів з принципами формоутворення в сучасній архітектурі.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати науково-теоретичні та практичні основи теорії архітектурного формоутворення:

- концептуальні основи архітектурного формоутворення;
- найпоширеніші закономірності сучасного формоутворення;
- методи створення архітектурного образу;
- стильові закономірності формоутворення;
- сучасні підходи до архітектурного формоутворення;
- категорії форми і простору в архітектурі;
- основи сучасної теорії архітектурного простору;
- основні тенденції взаємозв'язку внутрішньої просторової структури і зовнішнього простору.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні основи дисципліни. Концептуальні основи архітектурного формоутворення. Стильові закономірності формоутворення. Сучасні підходи до архітектурного формоутворення.	18			
ЗМ1	Концептуальні основи архітектурного формоутворення. Основи сучасної теорії архітекту-	18			

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	рного простору. Структура форми і простору				
Т 1.1	Архітектурна форма	2		1 - 14	
Т 1.2	Естетична оцінка архітектурних форм. Стиль, канон, мода в архітектурі. Краса і функція архітектурної форми.	2		1 - 14	
Т 1.3	Архітектурний образ	2		1 - 14	
Т 1.4	Архітектурний образ як інформація. Архітектурний образ і мова архітектури. Закономірності формування архітектурного образу.	2		1 - 14	
Т 1.5	Стильові закономірності формоутворення 20 – початку 21 ст.	2		1 - 14	
Т 1.6	Стильові закономірності формоутворення архітектурних стилів постмодернізму	2		1 - 14	
Т 1.7	Стильові закономірності формоутворення модернізму, неостилів, органічної архітектури кінця 20 – початку 21 ст.:	2		1 - 14	
Т 1.8	Основи сучасної теорії архітектурного простору	2			
Т 1.9	Структура форми і простору	2			

Всього:

М1 – змістових модулів 1

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні основи дисципліни. Концептуальні основи архітектурного формоутворення. Стильові закономірності формоутворення. Сучасні підходи до архітектурного формоутворення.	36			
ЗМ1	Концептуальні основи архітектурного формоутворення. Основи сучасної теорії архітектурного простору. Структура форми і простору	36			
П 1.1	Контекстуалізм. Аналіз формоутворення	2			
П 1.2	Клаузура. Будинки-вставка на засадах контекстуалізму та традиціоналізму	2			

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 1.3	Аналіз творчості архітекторів періоду модернізму на засадах формоутворення.	2			
П 1.4	Клаузура. Будинок-вставка на засадах функціоналізму; конструктивізму, академічного модернізму.	2			
П 1.5	Закономірності формування архітектурного образу на прикладах архітектури постмодернізму	2			
П 1.6	Стильові закономірності формоутворення архітектурних стилів постмодернізму. Аналіз творчості архітекторів-постмодерністів	2			
П 1.7	Стильові закономірності формоутворення архітектурних стилів постмодернізму: Клаузура. Будинок-вставка на засадах однієї зі стильових течій: регіоналізму, національної своєрідності; контекстуалізму, неотрадиціоналізму; структуралізму; деконструктивізму тощо.	2			
П 1.8	Стильові закономірності формоутворення архітектурних стилів кінця 20 – початку 21 ст.. Аналіз творчості архітекторів.	2			
П 1.9	Клаузура. Будинок-вставка на засадах однієї зі стильових течій: неоконструктивізм; неорацио-налізм; неопродуктивізм (техніцизм); необруталізм; гіпербруталізм; неокласицизм; монументалізм; гіпермонументалізм; архітектура органічна	2			
П 1.10	Аналіз сучасних концепцій динамічного розвитку і взаємопроникнення архітектурного простору.	2			
П 1.11	Порівняльний аналіз моделювання внутрішнього архітектурного простору як системи.	4			
П 1.12	Порівняльний аналіз моделювання взаємодії внутрішньої просторової структури і зовнішнього архітектурного простору.	4			
П 1.13	Визначення тенденції розвитку просторової структури на основі аналізу груп архітектурних об'єктів.	4			
П 1.14	Проблема регенерації історичного середовища. Сучасні тенденції поєднання нових архітектурних об'єктів та історичного контексту.	4			

3.4 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні основи дисципліни. Концептуальні основи архітектурного формоутворення. Сильові закономірності формоутворення. Сучасні підходи до архітектурного формоутворення.	96		
ЗМ1	Теоретичні основи дисципліни. Концептуальні основи архітектурного формоутворення. Сильові закономірності формоутворення. Сучасні підходи до архітектурного формоутворення.	96		
Т 1.1	Контекстуалізм. Аналіз формоутворення	14	2, 15 - 25	
Т 1.2	Клаузура. Будинок-вставка на засадах контекстуалізму та традиціоналізму	14	2, 15 - 25	
Т 1.3	Клаузура. Будинок-вставка на засадах функціоналізму; конструктивізму, академічного модернізму	14	2, 15 - 25	
Т 1.4	Аналіз творчості архітекторів періоду модернізму на засадах формоутворення.	14	2, 15 - 25	
Т 1.5	Клаузура. Будинок-вставка на засадах однієї зі стильових течій: неоконструктивізм; неорационалізм; неопродуктивізм (техніцизм); необруталізм; гіпербруталізм; неокласицизм; монументалізм; гіпермонументалізм; архітектура органічна	12	2, 15 - 25	
Т 1.6	Основи сучасної теорії архітектурного простору	14	2, 15 - 25	
Т 1.7	Структура форми і простору	14	2, 15 - 25	

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Основна і додаткова література

1. Архітектура. Короткий словник-довідник / За заг. ред. А.П.Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 333 с.
2. Араухо И. Архитектурная композиция / Пер. с исп. – М.: Высшая школа, 1982. – 207с.
3. Архітектурна композиція: Методичні вказівки / Укладач С. В. Сьомка – К.: КНУБА, 2005. – 24с.
4. Бартенев И. А., Батажкова В. Н. Очерки истории архитектурных стилей. – М.: Из. искусство, 1983. – 263 с.
5. Божко Ю.Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования. – Высшая школа. 1991.
6. Гидион З. Пространство, время, архитектура / Пер. с нем. – М.: Стройиздат, 1976. – 567с.
7. Груббе Г., Кучмар А. Путеводитель по архитектурным формам. Справочник / Пер. с нем. М. В. Алешечкиной. – Москва: Стройиздат, 1990. – 215 с.
8. Гудков В. Творческая студия молодежной комиссии МОСА // Творчество молодых архитекторов Москвы. – М.: Стройиздат, 1981. – С. 50–56.
9. Дженкс Ч. А. Язык архитектуры постмодернизма / Пер. с англ. – М.: Стройиздат, 1985. – 135с.
10. Едике Ю. История современной архитектуры: Синтез формы, функции и конструкции. / Пер. с нем. – Искусство, 1972. 247с.
11. Иконников А., Степанов Г. Основы архитектурной композиции. – М.: Искусство, 1971. – 224с.
12. Леденева Г. Теория архитектурной композиции. – Тамбов, 2008. – 80 с.
13. Криворучко Ю.О. Сучасна архітектура. Термінологічний словник. – 2008.
14. Мардер А. П. Эстетика архитектуры: теоретические проблемы архитектурного творчества. – М.: Стройиздат, 1988. – 215 с.
15. Поліщук Л. К. Структурний аналіз сецесійних особняків Станіслава // Теорія та історія архітектури і містобудування / Редкол.: М. Дьомін, А. Мардер, А. Пучков та ін. – К.: НДПІ-АМ, 2002. – Вип. 5. На честь О. М. Годованюк. – С. 256–264.
16. Пучков А. А. Габричевский: Концепция архитектурного организма в мыслительном процессе 20–30-х годов / Под общ. ред. В. И. Ежова. – К.: Изд. Дом А. С. С., 1997. – 154 с.
17. Тимофієнко В. Енциклопедія архітектурної спадщини України. – К.: Будівельник. – 1989. – 160 с.
18. Тиц А. А., Воробйова Е. В. Пластический язык архитектуры. – М., 1986. – 160с.
19. Уиттик А. Европейская архитектура XX века / Пер. с англ. А.И. Венедиктова: В 2 т. – М.: Госстройиздат, 1960. – 1964. – Т. 1. – 283с.; Т. 2 – 203с.
20. Хан-Магомедов С.О. Проблемы динамической формы в творческих концепциях 20-х годов // Труды ВНИИТЭ. Техническая эстетика / Редкол.: В.Ф. Колейчук, С.О. Хан-Магомедов, Г.Н. Яковлева. – М., 1982. – Вип. 33. – С. 82–100.
21. Шаповал Н.Г. Основы архітектурного формоутворення. – Київ: Основа, 2008. – 447 с.
22. Шаповал Н.Г. Прикладна теорія архітектурної композиції: Навч. посібник. – К.: КНУБА, 2000. – 372с.
23. Чернихов Я. Архитектурные фантазии. – Ленинград, 1933. – 101 с.
24. Чинь Френсис Д. К. Архитектура. Форма, пространство, композиция / Пер. с англ. – М.: АСТ – Астрель, 2005. – 399 с.
25. Черкес Б.С., Лінда С.М. Архітектура сучасності. – 2010. – 384 ст.

1.2 Література та методичне забезпечення для практичних занять

1. Поліщук Л.К. Теорія архітектурного формоутворення: методичні вказівки. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 39 с.

2. Поліщук Л.К. Теорія архітектурного формоутворення / Теорія і критика архітектури ХХ ст. Методичні вказівки. Ч.1. Модернізм. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 74 с.
3. Черкес Б.С., Лінда С.М. Архітектура сучасності. – 2010. – 384 ст.

1.3 Література та методичне забезпечення для самостійної роботи

1. Поліщук Л.К. Теорія архітектурного формоутворення: методичні вказівки. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 39 с.
2. Поліщук Л.К. Теорія архітектурного формоутворення / Теорія і критика архітектури ХХ ст. Методичні вказівки. Ч.1. Модернізм. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 74 с.
3. Божко Ю.Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования. – Высшая школа. 1991.
4. Черкес Б.С., Лінда С.М. Архітектура сучасності. – 2010. – 384 ст.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Дається детальна інформація про методи контролю знань студентів на лекціях, практичних та лабораторних заняттях. Зразок схеми нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5. За даними таблиці 5 на початку семестру розробляється робочий план дисципліни.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Теорія та критика архітектури»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Аналітична таблиця	10
Графічна робота №1, №2	40
Аналітична таблиця	10
Графічна робота №3, №4	40
Усього	100

Остаточне оцінювання екзамену з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Схему нарахування балів при виконанні та захисті курсового проекту(роботи) наведено у відповідних методичних вказівках з курсового проектування.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни